آینه

اعتماد

ریشه‌های مخالفت با FATF

• **عباس عبدی:** واقعیت این است که کلیه تبلیغات علیه FATF حول اجرائی‌نشدن رسیدگی جدی به جرم پول‌شویی و نیز جلوگیری از قانون از کجا آورده‌ای در مبادلات بانکی است. اگر حکومت بخواهد مفسدان اقتصادی را پیدا کند از طریق حساب‌های بانکی به‌راحتی بخش مهمی از آنان شناسایی خواهند شد. در جوامع پیشرفته که FATF اجرائی می‌شود، دزدی و اختلاس کار سختی نیست، بلکه آنچه سخت است، جابه‌جایی منابع پولی ناشی از این دزدی و اختلاس است. کاری که در ایران به‌راحتی آب‌خوردن انجام می‌شود. یکی از علل کم‌بودن فرار مالیاتی در آنجا وجود همین مقررات بانکی سفت و سخت است. بنابراین مسئله FATF نه کمک به گروه‌های انقلابی و مبارز است و نه سایر موارد دیگری که هیچ‌یک از آنها هیچ‌گاه از طریق مبادلات بانکی بین‌المللی انجام نمی‌شود، چون کشورهای دیگر جزء FATF هستند و به سهولت متوجه می‌شوند. بنابراین مسئله بیشتر مربوط به پول‌شویی در داخل کشور است. کسانی که پول‌های بادآورده و سیاه را از طریق قاچاق، رشوه، اختلاس و... جمع‌آوری می‌کنند باید آنها را در بانک‌های داخلی شست‌وشو دهند و با پذیرش FATF این کار شدنی نیست یا سخت است. اگر این مقررات در سطح جهان هم نبود، باید خودمان آن را برقرار می‌کردیم ولی اکنون که مثل یک نعمت جلوی‌مان است، حتما ریگی در کفش هست که نمی‌پذیرند. از همه اینها گذشته، می‌توان وارد شد، اگر بد بود، خارج شوید، کسی جلوی خارج‌شدن ما را نگرفته است. راستی الان چرا از برجام و NPT خارج نمی‌شویم؟ سؤال جالبی است، لطفا پاسخ داده شود.

کیهان

اگر هنوز FATF را خیانت نمی‌دانید این گزارش را بخوانید

• پیوستن به FATF و پذیرفتن دستورات این سازمان مافیایی، خیانت به کشور است. با عضویت در کنوانسیون‌ها و نسخه‌های استعماری همچون CFT نه‌تنها مشکلی از کشور حل نمی‌شود بلکه برعکس به مشکلات افزوده شده و با دست خودمان، ابزار بین‌المللی دیگری نیز به دست دشمن داده می‌شود تا علیه ایران اقدام نماید. لازم و ضروری است تا نمایندگان مجلس هوشیارانه اقدام کرده و لوایح استعماری را از دستور کار خارج کنند.

جوان

FATF روی میز نمایندگان مردم

• اجرای این برنامه اجرائی از همان زمان با انتقادات وسیعی روبه‌رو بوده و جدال بین موافقان و مخالفان اجرای این استانداردها همچنان ادامه دارد. مهم‌ترین تهدیدی که درخصوص این ماجرا متوجه کشور می‌شود، افشای اطلاعات مهم مالی کشور است. یکی از مهم‌ترین شروط گروه ویژه اقدام مالی اجرای کنوانسیون‌هایی همچون کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم و کنوانسیون مقابله با جرائم سازمان‌یافته است. این خطر جدی وجود دارد که با ایجاد یک واحد گزارش‌دهی ثابت (FIU) و اجرای سایر قواعد مرتبط یک بسته کامل امنیتی که با منطق شناخت ذی‌نفعان شکل گرفته، عملا کل ساختار انتقالات ریالی ایران برای طرف خارجی با دقت بسیار بالا آشکار شود. چنین مسئله‌ای می‌تواند فشار غرب و نهادهایی همچون دفتر کنترل دارایی‌های خارجی وزارت خزانه‌داری آمریکا را روی برخی از نهادهای انقلابی کشور که در لیست سیاه این کشور موسوم به SDN قرار گرفته یا قرار خواهند گرفت، را چند برابر کرده و برخی راه‌های باقی‌مانده برای دورزدن تحریم را در داخل کشور ببندد. از سوی دیگر یکی دیگر از شروط عادی‌شدن روابط بانکی ایران و بانک‌های بزرگ جهانی خروج ایران از لیست سیاه گروه اقدام مالی است. شرایط وقتی پیچیده‌تر می‌شود که بدانیم اتحادیه اروپا اجرای راه‌حل‌های جایگزین برای ادامه حیات اقتصادی برجام را به تصویب استانداردهای این گروه منوط کرده است.

دنیای اقتصاد

سیطره بوروکرات‌ها بر تیم اقتصادی دولت

• نیما نامداری: بوروکرات کسی است که معمولا دانش تخصصی چندانی ندارد و اعتبار حرفه‌ای خود را از سابقه کار اجرائی و ارتباطات شخصی‌اش کسب می‌کند. او نه سیاست‌گذار است نه مهندس، توانایی او در کار با دیوان‌سالاری دولتی و شناخت و زیروبم نظام اداری است. بوروکرات‌ها تحول ایجاد نمی‌کنند، بوروکرات‌ها جهت‌گیری‌های سیاستی را تغییر نمی‌دهند آنها مجری سیاست‌هایی هستند که دیگران تدوین کرده‌اند. بوروکرات خوب مجری خوبی است یعنی می‌تواند سیاست‌هایی را که به او ابلاغ شده در نظام اداری به اجرا درآورد چون توان مدیریت ذی‌نفعان را دارد، توان لابی‌گری دارد، ضوابط و قوانین را می‌شناسد، توازن قدرت را می‌فهمد و خلاصه بلد است از سازمان‌های کند و بی‌انگیزه و بعضا ناسالم کار بکشد. بوروکرات خوب حتی یک سیاست اشتباه را به خوبی اجرا می‌کند و بوروکرات بد حتی در اجرای سیاست درست هم ناکام می‌ماند. بوروکرات‌ها مدیران جلسه هستند زیرا جلسات و کمیته‌ها و شوراها به آنها امکان تعامل و مانور قدرت می‌دهند.

politics@sharghdaily.ir

FATF روی میز شورای نگهبان

ادامه از صفحه ۳

در حین صحبت‌های ظریف، ذوالنور این‌بار در کنار صندلی وزیر امور خارجه حاضر شد و با صدای بلند انتقاد می‌کرد که جمعی از نمایندگان خواستار برقراری نظم و انضباط در مجلس شورای اسلامی شدند. رئیس مجلس شورای اسلامی بعد از صحبت‌های وزیر امور خارجه، اعلام کرد که نمایندگان رأی خود را بدهند و این توضیح را داد که رأی‌گیری به‌صورت علنی نیست. در زمانی که رئیس مجلس شورای اسلامی به ارائه توضیحاتی می‌پرداخت، تعدادی از نمایندگان مانند ذوالنور و موسوی‌لارگانی با دردست‌داشتن پلاکاردهایی به نشانه اعتراض مقابل مانیتور جلوی هیئت‌رئیسه ایستادند و با نشان‌دادن عدد «۲» به نشانه مخالفت با این لایحه نظرشان را اعلام کردند. در این هنگام موافقان این لایحه از جمله کمال دهقانی، نوریان و مافی با نشان‌دادن عدد «۴» موافقت خود را با این لایحه اعلام کردند که بعد از آن به تعداد نمایندگان اضافه شد. از همان حدود ساعت ۸:۴۵ که درهای صحن علنی به روی خبرنگاران باز شد، از نوع تحرک نمایندگان مشخص بود که باید روز پرالتهابی را پشت‌سر بگذاریم. اصولگرایان مجلس دائم در میان صندلی‌ها حرکت می‌کردند. مجتبی ذوالنوری که از لیدرهای جریان راست در مجلس محسوب می‌شود، کاغذی به دست گرفته بود و امضا جمع می‌کرد. به گفته خودش این امضاجمع‌کردن برای انتشار آرای نمایندگان است. گعده‌های اصولگرایان در هر گوشه‌ای از مجلس کاملا به چشم می‌خورد.

لایحه جنجالی CFT بالاخره در مجلس تصویب شد

در میان این گعده‌ها گاهی حرکت‌های هماهنگ‌شده‌ای هم شکل می‌گرفت؛ مانند وقتی که نصرالله پژمانفر، عضو شورای مرکزی جبهه پایداری، موسوی‌لارگانی، صادق طباطبایی و پورمختار پلاکاردهایی را مقابل لنز دوربین خبرنگاران می‌گرفتند که بر آن شعارهایی علیه لایحه CFT نوشته شده است؛ برای مثال روی یکی از این پلاکاردها نوشته شده بود «من اطلاعات اقتصادی کشور را در جنگ اقتصادی به دشمن نمی‌دهم» یا «تصویب FATF مساوی با خودتحریمی». جالب آنکه این پلاکاردها دقیقا مشابه آن چیزی بود که تجمع‌کنندگان بیرون مجلس به دست گرفته بودند.

میرسلیم اصولگرا در موضع موافق

اصلاح‌طلبان که از همان ابتدا تکلیفشان با لوایح چهارگانه FATF مشخص بود. اما اصولگرایان در این میان دو دسته شده‌اند. برخی موافق و برخی مخالف. لوایح FATF احتمالا به مجمع تشخیص مصلحت هم خواهد رفت. از حالا مشخص است که چه اصولگرایانی در مجمع موافق و چه کسانی مخالف‌اند. مثلا درحالی‌که در مجمع تشخیص مصلحت نظام، آیت‌الله شاهرودی، موحدی‌کرمانی و احتمالا محسن رضایی جزء مخالفان‌اند اما امثال مصباحی‌مقدم یا مصطفی میرسلیم جزء موافقان هستند. سیدمصطفی میرسلیم دیروز درباره تهدیدها علیه نمایندگان که صدای علی لاریجانی را هم درآورد، به خبرآنلاین گفت: قطعا تهدیدات در تصمیم مسئولان مؤثر نیست و تجربه امروز هم نشان داد که نمایندگان موافق و مخالف مستقل هستند و براساس صلاحی که تشخیص می‌دهند رأی می‌دهند. وی با بیان اینکه در هیچ زمینه‌ای تهدیدات موضوعیتی ندارد، اظهار کرد: جمهوری اسلامی در همه زمینه‌ها تلاش می‌کند به دور از جوسازی‌ها به صلاح مردم و کشور بیندیشد. میرسلیم در ادامه افزود: حال باید منتظر ماند تا ببینیم نظر شورای محترم نگهبان دراین‌باره چیست و درصورتی‌که موافقت کرد لایحه قانون می‌شود و درصورتی‌که مخالفت کرد و مجلس هم بر تصمیم خود پافشاری کرد، به مجمع تشخیص ارسال می‌شود و آنجا براساس صلاح کشور تصمیم‌گیری می‌شود. وی با بیان اینکه لوایح چهارگانه هنوز به مجمع نیامده‌اند گفت: کاری که تاکنون انجام شده، این بوده که ببینیم لوایح منطبق با سیاست‌ها هست یا خیر. بعد از آمدن لوایح درخصوص آن تصمیم‌گیری می‌کنیم. عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در پاسخ به این سؤال که با توجه به اظهارات آقای موحدی‌کرمانی و مصباحی‌مقدم درخصوص لوایح فضای مجمع را چگونه می‌بینید، گفت: دراین‌باره نمی‌توان اظهارنظر کرد. قطعا اعضای مجمع براساس مصالح کشور تصمیم می‌گیرند.

حسن بیگی عضو فراکسیون ولایی دیروز به مهر گفت که ستاد کل نیروهای مسلح سخنرانی قوی و مستدلی در مخالفت با لایحه CFT ایراد کرده است. ابوالفضل حسن‌بیگی درخصوص جلسه دیروز نمایندگان ولایی گفت: در جلسه مجمع عمومی فراکسیون نمایندگان ولایی رأی‌گیری و مقرر شد اعضای فراکسیون به لایحه الحاق ایران به تأمین مالی تروریسم رأی مخالف بدهند.

قرائت پاسخ مقام معظم رهبری به لاریجانی در مجلس

دیروز اعضای فراکسیون ولایی و نزدیکان جبهه پایداری هیئت‌رئیسه مجلس را متهم می‌کردند که در ماجرای FATF و CFT مواضع مقام معظم رهبری را مدنظر قرار نداده‌اند. همین باعث شد تا علی لاریجانی رئیس مجلس در پاسخ به اخطار نقوی‌حسینی نماینده ورامین پاسخ مقام معظم رهبری درباره لایحه FATF را به شرح زیر قرائت کند. متن این نامه که از تریبون مجلس قرائت شد به این شرح است: «جناب آقای لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی» با سلام و تحیت در پی استفسار تلفنی جنابعالی نسبت به مخالفت و عدم مخالفت مقام معظم رهبری (مدظله العالی) با بررسی لوایح چهارگانه به کنوانسیون‌ها در مجلس شورای اسلامی به دنبال فرمایشات معظم‌له در دیدار نمایندگان، مقام معظم رهبری فرمودند: آنچه که من در دیدار با نمایندگان راجع‌به لوایح چهارگانه و کنوانسیون‌ها گفته‌ام مربوط به اصل کنوانسیون‌ها بود و نه کنوانسیون خاص. لذا با بررسی این لوایح در مجلس مخالفتی ندارم. تا مسیر قانونی خود را طی کند. تدبیر فوق قبلا در زمان استفسار به‌طور شفاهی به جنابعالی ابلاغ شده بود». رئیس مجلس در پایان قرائت این نامه گفت که آقای حجازی این نامه را ابلاغ کرده است.

معترضان خیابان مجاهدین چه کسانی بودند؟

هم‌زمان با بررسی لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم CFT در مجلس شورای اسلامی، جمعی از مخالفان این لایحه از دقایقی قبل از شروع جلسه مقابل ساختمان بهارستان تجمع کردند. تعداد تجمع‌کنندگان را از صد تا ۵۰۰ نفر تخمین می‌زدند. آنها با دردست‌داشتن پلاکاردهایی، خواهان تصویب‌نشدن لایحه کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم بودند. در پلاکاردهای مخالفان این لایحه نوشته شده بود: نباید مجلس CFT را تصویب کند، نباید سرنوشت مشابه برجام را در کشور ایجاد کنیم، ما مخالفان لایحه CFT هستیم. روی پلاکاردهایشان شعارهایی همچون «نه به خودتحریمی»، «برجام نمی‌خواهیم»، «FATF خیانت است به ملت» اعتراض خود را به تصویب لایحه کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم (CFT) اعلام کردند. آنها شعار می‌دادند «مرگ بر منافق»، «مرگ بر ضدولایت فقیه» و «رأی نمایندگان باید شفاف گردد». بیشتر تجمع‌کنندگان را خانم‌های جوان تشکیل می‌دادند و تعداد مردان شاید به صد نفر هم نمی‌رسید. تعداد مردان و زنان بالای ۴۰ سال در بین تجمع‌کنندگان بسیار محدود بود. برخی از تجمع‌کنندگان زن به هنگام گرفتن عکس سلفی با لبه چادر چهره خود را می‌پوشاندند تا جایی که فقط چشم‌هایشان معلوم بود.

ایسنا در گزارشی از این تجمع نوشته است: «مرد جوانی درباره دلیل حضور خود در مقابل مجلس اظهار کرد: ما با آمریکا مشکل اساسی داریم و زیر بار حرف زور آنها نمی‌رویم. وقتی از وی که از حوزه علمیه تهران در این تجمع شرکت کرده، درباره FATF و CFT می‌پرسم، می‌گوید: از ماهیت این لوایح اطلاع دقیقی ندارم اما دشمن دنبال جهانی‌سازی است و می‌خواهد مسائل امنیتی و اقتصادی را یکدست کند. هدف اصلی دشمن محدودکردن قدرت نظامی ایران است. آنها می‌خواهند تسلط بیشتری بر اقتصاد ایران داشته باشند. این جوان در پاسخ به این پرسش که آیا FATF برای کشور منافعی هم دارد؟ بیان می‌کند: ما یقین داریم که آمریکا دشمن ماست و به چراغ سبز آمریکا اعتماد نمی‌کنیم. ما با آمریکا سر سازش نداریم. نمایندگانی که به این لایحه رأی موافق می‌دهند، گرایش به شیطان پیدا کرده‌اند. به سراغ خانمی حدودا ۵۰ساله که کفن نمادینی بر تن دارد رفتم و دلیل حضورش در مقابل مجلس را می‌پرسم. او جواب می‌دهد: FATF موجب تسلط بر نهادهای مالی ایران می‌شود. ما اجازه نمی‌دهیم استقلال و آرمان‌های‌مان از دست برود. خانم جوان‌تری به جمع ما می‌پیوندد و وقتی می‌گویم که تقریبا تمام کشورهای جهان این لایحه را پذیرفته‌اند به وسط بحث می‌پرد و می‌گوید: فقط ۸۰ کشور عضو FATF هستند. اینها کشورهایی هستند که حکومت، مجلس و نیروی نظامی ندارند. این خانم بعد از اینکه از سؤالات عصبانی می‌شود، از چند جوان می‌خواهد که مرا به نیروی انتظامی تحویل دهند. مأمور نیروی انتظامی بعد از دیدن کارت خبرنگاری، از آن چهار، پنج نفر می‌خواهد اجازه دهند آزادانه کارم را انجام دهم و آنها هم به وسط جمعیت می‌روند».

عکس: حسین مرمادی، فارس

نماینده پایداری‌ها در میان معترضان

ایسنا در ادامه گزارش خود می‌نویسد که وقتی خبر تصویب لایحه در مجلس به گوش معترضان می‌رسد، شعارها علیه نمایندگان بلند می‌شود. نصرالله پژمان‌فر نماینده مردم مشهد در میان تجمع‌کنندگان حاضر شده و بیان می‌کند: رأی نمایندگان باید شفاف باشد و آنها رسما آرای خود را اعلام کنند. او ادامه می‌دهد که ما مطالبات خود را ادامه خواهیم داد. فرد دیگری پشت بلندگو اعلام می‌کند که ما کوتاه نیامده و مطالبه‌گری خود را ادامه می‌دهیم. نیروی انتظامی از لیدرهای تجمع‌کنندگان درخواست می‌کند که به تجمع پایان دهند و آنها نیز از منتقدان می‌خواهند که به تجمع پایان دهند. درحالی‌که هماهنگی‌ها برای بازگشت از مقابل مجلس آغاز شده و تجمع در حال پایان‌یافتن است، به سراغ جوان دیگری می‌روم و از وی درباره FATF و CFT و دلیل مخالفتش می‌پرسم. او پاسخ می‌دهد: این لوایح راه‌حل نیست. راه‌حل اقتصاد مقاومتی است. آیا قیمت دلار با برجام پایین آمد؟ برجام عبرت خوبی است. با پیوستن به CFT و FATF از لیست سیاه خارج نمی‌شویم. خروج ما از لیست سیاه به اجماع جهانی نیاز دارد و عربستان و رژیم صهیونیستی اجازه این کار را نمی‌دهند. خانم جوان دیگری می‌گوید: حق شرط رعایت نخواهد شد؛ به این دلیل که عربستان و اسرائیل دو عضو ناظر در FATF هستند. ما با پیوستن به این لایحه، اطلاعات خود را در اختیار سایرین قرار می‌دهیم و این یعنی خودتحریمی. بیشتر مشکلات ما ریشه داخلی دارد و باید این مشکلات حل شود. اگر در تبادل بانکی به مشکل خوردیم فدای سرمان. اگر مجلس دلسوز باشد برای این مشکل راه‌حلی پیدا می‌کند. مرد دیگری می‌گوید: اصلا FATF حلوا و عسل. شخص اول مملکت با این لایحه مخالفت کرده پس چرا نمایندگان این مسئله را رها نمی‌کنند؟ رهبری نظر خود را قبلا اعلام کرده‌اند، حرف لاریجانی برای ما ملاک نیست. ما پیام رهبری را گرفته‌ایم. FATF اگر بهترین هم باشد، کسی نباید روی حرف رهبری، حرف بزند. او درباره ماهیت FATF می‌گوید: پزشکیان می‌گوید من نمی‌دانم FATF چیست. بعد از من چه توقعی دارید؟ نمایندگان هم بهتر از من جواب شما را نخواهند داد. وقتی آنها از FATF اطلاعی ندارند، چگونه به آن رأی می‌دهند؟

سرنوشت لوایح چهارگانه FATF تاکنون

سال گذشته دولت برای تغییر وضعیت خاکستری ایران در FATF لایحه «پالرمو یا الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با جرائم سازمان‌یافته»، «لایحه الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم»، «لایحه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی» و «لایحه اصلاح قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم» را تقدیم مجلس شورای اسلامی کرد. لوایحی که قانون‌شدن‌شان می‌تواند راهی باشد برای ورود ایران به اقتصاد جهانی و مبادلات بانکی. بهمن ۹۶ لایحه «پالرمو» پیش از سه لایحه دیگر در صحن علنی مجلس به رأی گذاشته و تصویب شد. اما این‌بار برای تبدیل‌شدن به قانون با مانع شورای نگهبان روبه‌رو شد. شورای نگهبان ضمن ایراد به ترجمه لایحه، آن را قضائی تشخیص داد و اعلام کرد «لایحه پالرمو باید از طرف رئیس دستگاه قضا تحویل دولت شود». وقتی این دو ایراد برطرف شد، به گفته عباسعلی کدخدایی شورای نگهبان از جهت محتوایی ورود کرد و سه ایراد شامل یک ایراد ترجمه، یک ایراد جدید اصل ۱۵ قانون اساسی و یک ایراد خلاف‌شرع‌بودن از لایحه گرفت و آن را به مجلس عودت داد. مجلس نیز برای تأمین نظر شورای نگهبان دوباره اصلاحاتی را اعمال کرد؛ اما علی لاریجانی گفت «اگر ایرادات شورای نگهبان باقی باشد، این لایحه برای تعیین‌تکلیف به مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌رود». «بر سر بررسی لایحه دوم یعنی اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی هیاهویی در مجلس به پا شد؛ اما نهایتا سرنوشت این لایحه به فرجام رسید و نمایندگان کلیات لایحه را تصویب کردند. البته بررسی جزئیات و تصویب نهایی آنها متوقف ماند که بعد همراه لایحه پالرمو به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال شد. سومین لایحه‌ای که در مجلس تعیین‌تکلیف شد، لایحه اصلاح قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم بود که پس از تصویب برای شورای نگهبان ارسال شد.

متن لایحه‌ای که نمایندگان تصویب کردند، چیست؟

نمایندگان مجلس کلیات و جزئیات لایحه الحاق ایران به کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم CFT با یک ماده‌واحده و هفت حق شرط را تصویب کردند.

به گزارش خبرآنلاین متن لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم که در جلسه علنی یکشنبه مجلس تصویب شد، به شرح زیر است:

ماده‌واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم (مصوب ۱۳۷۸/۹/۱۸ برابر با ۹ دسامبر ۱۹۹۹ مجمع عمومی سازمان ملل) مشتمل بر یک مقدمه، ۲۸ ماده و یک پیوست با اعلام شروط زیر پذیرفته و سند ذی‌ربط را مطابق مقررات تبصره این ماده نزد امین اسناد توجیه کند. دولت موظف است به محض آگاهی از اعتراض احتمالی سایر اطراف متعاهد، گزارشی جهت اتخاذ تصمیم مقتضی به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

۱- دولت جمهوری اسلامی ایران به موجب جزء الف بند ۲ ماده ۲ کنوانسیون، اعلام می‌کند که مفاد آن دسته از کنوانسیون‌ها و پروتکل‌های مندرج در پیوست کنوانسیون که به عضویت آنها درنیامده است را به‌عنوان بخشی از کنوانسیون تلقی نمی‌کند و الزام‌آورشدن مفاد ماده ۲۳ در پاسخ به اصلاح فهرست موافقت‌نامه‌های منضم به کنوانسیون برای جمهوری اسلامی ایران منوط به رعایت اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی است.

۲- جمهوری اسلامی ایران با نظر به اصول و هنجارهای حقوق بین‌الملل تا حین پذیرش کنوانسیون ازجمله کنوانسیون ۱۹۹۹ سازمان کنفرانس اسلامی و قطع‌نامه‌های مرتبط ملل متحد ازجمله قطع‌نامه ۲۶۲۵ و ۱۵۱۴، تعریف عمل تروریستی را مشتمل بر مبارزات مشروع مردمی علیه ازجمله توسعه استعماری و اشغال خارجی نمی‌داند و نسبت به اطراف متعاهدی که قلمرو عمل تروریستی را مستند به زیر بند ب بند یک ماده ۲ کنوانسیون مشتمل بر این مبارزات می‌دانند، تنها در حدود پیش‌گفته، متعهد می‌دانند و اعلام می‌دارد ماده ۶ کنوانسیون ارتباطی به این حق ندارد. این مبارزات فارغ از انگیزه آن مجاز و مشروع است که اعمال تروریستی به هر انگیزه‌ای ممنوع است.

۳- موضوع بند یک ماده ۲۴ کنوانسیون درباره جمهوری اسلامی منوط به رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی است و بند ۲ ماده ۷ کنوانسیون و موضوع ماده ۱۷ کنوانسیون در چارچوب قوانین داخلی اعمال خواهد شد.

۴- صلاحیت مقرر در بند ۵ ماده ۹ کنوانسیون برای کمیته بین‌المللی صلیب سرخ تنها در چارچوب اسناد حقوق‌بشردوستانه لازم‌الاجراست، برای جمهوری اسلامی ایران پذیرفته می‌شود.

۵- مفاد کنوانسیون در موارد تعارض با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران لازم‌الرعایه نیست.

۶- الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون به معنای شناسایی و برقراری ارتباط با رژیم اشغالگر صهیونیستی نیست.

۷- دولت جمهوری اسلامی ایران در راستای بند ۴ ماده ۱۱ کنوانسیون تنها صلاحیت کشور محل وقوع جرم را به منظور استرداد مجرمین محرز تلقی می‌کنند.

تبصره- دولت صرفا پس از خارج‌شدن جمهوری اسلامی ایران از لیست سیاه گروه ویژه اقدام مالی (FATF) می‌تواند سند الحاق را نزد امین اسناد توزیع کند.

لایحه CFT در ۲۹ مرداد و سوم مهر در کمیسیون امنیت ملی بررسی و تصویب شد. مجلس پیش‌ازاین در خرداد بررسی این لایحه را به مدت دو ماه به تأخیر انداخته و امروز در نهایت لایحه CFT را تصویب کردند.

لایحه CFT یکی از لوایح چهارگانه گروه اقدام ویژه مالی است و کمتر از ۱۰ روز به پایان مهلت FATF برای عمل به ۴۱ توصیه باقی مانده است. اکنون ایران در لیست خاکستری این گروه قرار دارد.

نکته

«گرانی یا ارزانی قیمت ارز ربطی به FATF ندارد و اگر هم ورود ارز به کشور آزاد شد، با رعایت مقررات FATF انجام شد. دولت هیچ تضمینی برای حل مشکلات نمی‌دهد، اما این تضمین را می‌دهد که یکی از مهم‌ترین عوامل بهانه‌گیری از دست آمریکا گرفته می‌شود؛ چون چینی‌ها و روس‌ها به ما گفته‌اند اگر وضعیت ایران در FATF عادی نشود، نمی‌توانیم با ایران کار کنیم»

ادامه از صفحه اول

FATF در محک آزمون

مهلت مزبور تا چند روز دیگر به پایان می‌رسد و چنانچه تمدید نشود و ایران هم تا آن زمان اقدامات خود را تکمیل نکند، به «اقدامات متقابل علیه ایران» (counter measures against iran) می‌انجامد. در این صورت، FATF از اعضای خود و نهادهای مالی سراسر جهان می‌خواهد در معاملات و مراودات خود با جمهوری اسلامی ایران، ریسک صلاحیت (juris-diction risk) را در نظر بگیرند و «بیشترین ریزکاوی» (enhanced due diligence) را معمول بدارند. این نوع ریسک مختص کشوری است که مشمول آن (ریسک) شده و آن نوع ریزکاوی هم مبتنی بر اعمال پایش حداکثری در دادوستد با نهادهای کشور ذی‌ربط (در اینجا ایران) است که بالطبع موجب افزایش شدید هزینه مبادله می‌شود. بحث راجع به اجراکردن یا اجرانکردن توصیه‌های انجام‌نگرفته گروه ویژه اقدام مالی به‌ویژه در این روزهای پایانی، جامعه را دوقطبی کرده است. آنها که نظرشان منفی است و بیشتر در طیفی از نمایندگان مجلس و برخی نهادها قرار دارند، با اشاره به نفوذ آمریکا روی سازمان مزبور و لابی‌گری تأثیرگذار اسرائیل نگران افشای اطلاعات مالی کشور و هدف قرارگرفتن شهروندانی هستند که در فهرست تحریم‌ها قرار دارند. آنها اضافه می‌کنند که نمی‌توانند نیت متولیان FATF را بخوانند و فرجام کار را ببینند؛ ضمن آنکه با آن سازمان خوانش واحدی درباره مفاهیم کلیدواژه‌هایی مانند تروریسم ندارند. از سوی دیگر، دست‌اندرکاران FATF نیز نگران تهدیداتی هستند که از ناحیه جرائم مالی به‌ویژه پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم، متوجه ثبات اقتصادی و پایانه‌های مالی جهانی است. آنها می‌گویند که چون تروریسم فراملی شده و تروریست‌ها به پیشرفته‌ترین فناوری‌های روز دست یافته‌اند که قبلا در انحصار دولت‌ها بود، هیچ کشوری نمی‌تواند در برابر تهدیدات آنها بی‌تفاوت باشد و کشوری اگر همکاری نکند، یکپارچگی نظام مالی جهانی را که برای رشد و ثبات اقتصادی همه کشورها ضروری است، به خطر می‌اندازد. این یادداشت بدون آنکه بخواهد اظهارات و استدلال‌های مخالفان و نیز اقدامات گروه ویژه اقدام مالی را نیت‌خوانی کند یا نگرانی‌های این سازمان بین‌دولتی را راستی‌آزمایی کند، بر آن است تا نگرانی‌های داخلی را مورد مداقه نظر قرار دهد و در حد بضاعت به آن بپردازد. مصدر این نگرانی‌ها نه‌فقط طیف مخالفان اجرای توصیه‌های FATF؛ بلکه طیف موافقان هم هست. در بالا به اهم نگرانی‌های طیف نخست اشاره شد و حالا وقت آن است تا حرف‌های طیف دیگر را هم بازتاب دهیم تا زمینه‌ساز داوری مخاطبان شویم.

۱. به جز اختلاف احتمالی درباره مصادیق که آن هم قابل بحث است، کدام‌یک از مفاهیم مدنظر گروه ویژه اقدام مالی محل اشکال است؟ پول‌شویی؟ تجارت کالاهای غیرقانونی؟ فرار مالیاتی؟ فساد صندوق‌های عمومی؟ مقابله با فعالیت‌هایی که به سرپوش‌گذاشتن روی جرائم مالی مزبور کمک می‌کنند؟ و... .

۲. اگر «گروه» با توسل به این استدلال که «پول محدود است و اگر بخشی از آن هم صرف راه‌های غیرقانونی شود، موجب اخلال در جریان سرمایه به صنایع مولد و نیز نبود توازن پولی و در نتیجه چاپ اسکناس بدون پشتوانه می‌شود»، به کشورها توصیه کند که از ابتدا جلوی سازمان‌های تبهکار را که برای اقدامات مجرمانه‌شان بخشی از منابع پولی کشور را به خود تخصیص می‌دهند، بگیرند تا مجبور به چاپ اسکناس و تحمیل تورم به مردم خود نشوند، چه اشکالی دارد؟ مگر نه این است که با اقدامی مالی حتی از آمار جرم و جنایت هم کاسته می‌شود؟

۳. اگر با پذیرش توصیه‌های اشاره‌شده بتوانیم از خدمات مشورتی و رهنمودهای نهادهای حرفه‌ای مالی بین‌المللی نظیر کمیته بازل بهره بگیریم و بازار پولی و سرمایه لخت و غیرپیشرفته خود را سامان دهیم و شاهد این‌همه بی‌انضباطی مالی و اختلاس و افلاس و ورشکستگی و به‌بادادن سرمایه‌های ملی نباشیم، خیانت پیشه کرده‌ایم؟

۴. اگر ما با ورود به همین سازمان بین‌دولتی مورد بحث وفق منشور آن که به هر عضوی اجازه می‌دهد دیگر اعضا را ارزیابی کند، آمریکا و هر کشوری را که بخواهیم ارزیابی بکنیم و از آنها حساب بکشیم، چه اشکالی دارد؟

۵. اگر ما از اینکه تافته جدابافته‌ایم و فقط ما صاحب جعبه اسراریم و سرّ مگو داریم، دست برداریم و با دنیای صاحب فناوری مالی (fin-tech) تعامل کنیم و ابزار مالی بسازیم و نهاد مالی راه بیندازیم تا در بخش مهندسی مالی هم مانند بخش موشکی و هوافضا حرف برای دنیا داشته باشیم و آن را حتی به رخ یَلی مانند آمریکا بکشیم، اشکالی دارد؟

۶. اگر ما در مؤسسات پولی و بانکی‌مان شفافیت مالی را جایگزین وضعیت هرج‌ومرج‌گونه موجود کنیم و هنجار را جای ناهنجار قرار دهیم، به‌طوری‌که دیگر به‌عنوان کشوری با فساد مالی بالا و درجه آزادی اقتصادی پایین در ردیف سومالی و نیجریه قرار نگیریم، ایرادی دارد؟

۷. و اگر ما با حضور فعال خود و با همکاری نهادهای ناظر مالی بین‌المللی دست شبکه‌های انتقال الکترونیکی وجوه (حوزه صلاحیت همین FATF) که با پرداخت صد دلار هزینه کشتن یک «شیعه» در سوریه را پرداخت می‌کنند، رو کنیم و آنها را از طریق بخش سایبری اینترپل (عضو ناظر FATF) به جرم تأمین مالی تروریسم (باز هم حوزه صلاحیت همین FATF) تحت پیگرد قرار دهیم، باز هم الحاق به کنوانسیون‌های پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم را خائنانه می‌دانید؟...